

MELDINGSBLAD

Nummer 1 - Januar 2023

«Dette er kunst»

I 2015 ga kunstsosiologen **Dag Solhjell** ut boka «Dette er kunst» på Universitetsforlaget. I boka diskuterer forfatteren hva som gjør kunst til kunst. Dette er spørsmål som bør interessere alle som sjøl lager husflids- og vevarbeid. Vevnader som husflid og vevnader som kunst, glir i dag over i hverandre.

«Dette er kunst»

Dag Solhjell mener at det må være en «peker» som peker på det aktuelle verket og sier: «Dette er kunst!» Finnes det en sånn «peker», er det kunst.

Hva kan fungere som sånne «pekere»? Det viktigste er kanskje kunstutstillinga der verket blir vist fram. Solhjell er mest opptatt av bildekunst, og all sånn kunst er, i følge han, ment å bli vist på utstillinger. Derfor heter et av kapitlene i boka: «Kunstutstillingen som et system av pekere som sier «Dette er kunst»».

Dette minner om den definisjonen som **Gunnar Danbolt** nevner i boka si, «Norsk kunsthistorie. Bilde og skulptur fra vikingtida til i dag» (Det norske Samlaget. Oslo1997), at et verk blir kunst i det det blir godtatt og utstilt av en

Velkommen til mitt Galleri

Jeg vever i bildevevteknikk, sier jeg lager vevde bilder, og kaller meg sjøl amatørbildevever. I noen grad kombinerer jeg dette med enkelt broderi og andre teknikker. I Galleriet mitt på Internettet (www.gjesing.as) viser jeg bilder jeg har vevd de siste åra. Jeg har malt bilder tidligere òg, og en del av disse bildene finner du i dette Galleriet. Galleriet er åpent fra morgen til kveld, natt og dag, året rundt, både røde dager i kalenderen og svarte, som det sømmer seg på Internettet.

kunstinstitusjon.

Kunst i hjemmet, er det kunst?

Men kunst finnes ikke bare i kunstintitusjoner. Kunst finnes òg i andre offentlige rom — og ikke minst i private hjem. «I private hjem underlegges kunstverket rommenes bruksformer, ikke omvendt. Kunsten brukes også til å fortelle noe om boligens eiere og beboere, ikke bare om kunst. I hjemmet er det få pekere mot kunsten utenom de som er festet til selve verket.» Et spørsmål som Solhjell kan hende kunne ha spurt seg, er: Er det da kunst?

▲ Vevnad av Jo Gjessing på utstilling i Galleri Askøy i 2014. Der er det vel å betrakte som kunst. Seinere er det i privat eie. Har det da sluttet å være kunst?

For «akademisk»

For meg synes dette litt for «akademisk». Jeg vil heller si noe sånt som at kunst er noe som engasjerer, påvirker. Det kan utløse sinne, frustrasjon, glede, hva som helst. Engasjerer det meg, er det kunst for meg. Engasjerer det ikke en annen person, er det ikke kunst for den personen.

Samtidig er det sånn som de ville si på 1800-tallet, at «[...] kan kunstnaren heller ikkje ta omsyn til kva tilskodarane ønskjer og ventar og krev av eit kunstverk. For dei krev det kjende og kjære, og kunstnaren og må lage det nye og originale» (Gunnar Danbolt: «Norsk kunsthistorie»).

Som vi ser, er det stor forskjell på disse to «definisjonene». Dag Solhjell analyserer seg fram en «objektiv» definisjon, som skal gjelde alle, uansett personlighetstype og smak og behag. Jeg leitter etter en mer «syntetisk» definisjon som gir ulike utslag fra person til person. Solhjells definisjon er «objektiv» (men finnes det over hodet noe som er virkelig objektivt?) og allmenn, min er «subjektiv» og personlig.

Les nyhetsbrevene i Galleriet

Har du slettet det nyhetsbrevet du har fått fra meg, men likevel gjerne skulle ha sett det igjen? Fortvil ikke. Alle tidligere nyhetsbrev kan du finne igjen i Galleriet, i den seksjonen som heter «Meldingsblad».

Spre ryktet

Kjenner du noen som kan være interessert i Galleriet og de bildene jeg lager, så kjenn deg fullstendig fri til å spre ryktet. Minn dem gjerne på at de kan registrere seg som mottakere av dette nyhetsbrevet om de sender e-brev meg.

Ikke ønsket å få nyhetsbrevet?

Skulle du ønske å ikke få det flere ganger, så send rett og slett et blankt e-brev til jo@gjessing.as. Ønsker du, på et eller annet tidspunkt, å avslutte forsendelsene, gjør du det på samme måten. Da vil jeg forstå, og stoppe forsendelsene.

Andre kommentarer?

Har du andre kommentarer til nyhetsbrevet, hører jeg òg gjerne fra deg om det.

Hver tredje måned

Om lag hver tredje måned (til vanlig i januar, mars, juni og september) sender jeg dette nyhetsbrevet. Nyhetsbrevet er sjølsagt gratis — som en hilsen til

Kunst er det vi ikke vet

Tommy Olsson har et annet syns på hva kunst er — av det mer subjektive og personlige slaget. I Klassekampen (21.03.2010) skreiv han blant annet: «Kunst er det vi ikke vet, og står derfor i naturlig opposisjon til det vi tror vi vet. Kunst er oer også det mest brukbare verktøyet vi har for å finne ut av det vi foreløpig ikke vet. Kunster også det mest brukbare verktøyet vi har for å finne ut av det vi foreløpig ikke vet. Kunst stimulerer selvstendig analytisk tenkning, og er tilgjengelig for alle, enten som utøvere eller publikum. Kunst er derfor svært viktig ...»

God og dårlig kunst?

I kapittel 5 tar Solhjell opp spørsmålet om «smak og kvalitetsvurdering». Han viser til den omdiskuterte kunsthistorikeren **Paul Grøtvedt**. «Han mener at vi «må kunne vise til spesifikke egenskaper som gjør det til kunstverk»» (Paul Grøtvedt: «Det skapende blick. Om kunstens grunnproblemer» (Oslo 1991).

Eksempel på sånne «spesifikke egenskaper» som Solhjell skriver egne delkapittel om, er:

- Kunst skal være vakker.
- Kunst skal være dyktig laget.
- Kunst skal ligne den synlige virkeligheten (men ikke være denne virkeligheten,
- Kunsten skal være tro mot sammenhengen i den situasjonen som blir fremstilt.

Til disse og mange andre krav til hva «god» kunst er, sier Solhjell: «Det er som hver enkelt av oss må ha vårt eget kvalitetsbegrep, og at det må knyttes til de personlige erfaringer og minner vi har i møte med kunstverk. Vi får da en interessant situasjon. Samtidig som kunstbegrepet synes å være helt åpent, har hver av oss en personlig og kanskje ganske fasttømret» oppfatning både av hva som er kunstnerisk kvalitet, hva som er kunst og hva kunst er.» Nærmer han seg her min påstand om «at kunst er noe som engasjerer, påvirker. Det kan utløse sinne, frustrasjon, glede, hva som helst»?

Vil ha leseren til å tenke sjøl

En veldig styrke i boka til Dag Solhjell er at han i tillegg til hvert kapittel sjøl stiller spørsmål ved det han har hevdet i kapitlet. Her, sier han, «prøver jeg å få frem at det kan stilles spørsmål ved mine synspunkter, og at de finnes ulike svar. Om leseren er uenig i de svarene jeg prøver å gi, og utvikler sine egne, er noe av formålet med boken oppnådd.» Et innvending kan hende være at han ikke sjøl burde svare på de spørsmåla han stiller. Disse svara blir

til venner og interesserte. Dette nyhetsbrevet sender jeg òg til en del andre som jeg tenker kan ha interesse av det.

Andre kommentarer?

Har du andre kommentarer til nyhetsbrevet, hører jeg òg gjerne fra deg om det.

i stor grad å gjenta noen av påstandene i hovedteksten.
Kan hende burde spørsmåla få stå åpne nettopp for at
leseren kunne reflektere fritt over dem? ■

Jo Gjessing
jo@gjessing.as

Dag Solhjells kommentar

Dette var svært interessant, Jo! Jeg har ingen innvendinger mot din fremstilling av hva jeg mener i boken, bort sett fra at jeg ikke har en «objektiv» definisjon. Det jeg tilbyr, er en metode i å tenke gjennom hva som skjer med kunstverk i ulike sammenhenger. Noen sammenhenger er sterke «pekere» som kan aktualisere et «kunstblikk» på nesten hva som helst. Andre sammenhenger, som i private hjem har svake «pekere», som for eksempel mer åpner for et subjektivt blikk. Jeg understreker i boken at endring i brukssammenheng helt kan endre forståelsen av noe som kunst. ■

Dag Solhjell
dsolhjel@online.no

Dag Solhjell i telefonen

I telefonsamtale understreker Dag Solhjell at når han i boka skriver om «utstilling», er det ikke lokalet der verket er stilt ut, han mener. Snarere er det handlingen, «utstilling» som en form av verbet «å stille ut». Og at han ikke er ute etter å definere hva som er kunst, og hva som ikke er det. Det han vil, er å si hva som gjør at en ser på et verk som kunst, eller ikke. Om jeg sier «Dette er kunst!», endrer ikke det noe med sjølve verket, arbeidet. Det sier bare noe om hvordan jeg ser på det. ■

Lucia med lammegarnet

I fjor høst arrangerte Ullensaker Husflidslag salgsdag av husflidsprodukt i Pakkhuset på Jessheim. Ei av de som solgte egne produkt der, var **Lucia Lin Yang** fra Dal. Hun solgte garn hun hadde farget sjøl i vakre farger, sjølsagt med plantefarger. Ikke noe kunstige farger der i gården! Garnet hun solgte er strikkekarn, ikke vevgarn. Men det går godt an å bruke det i vevnader, en må bare kombinere det med vevgarn for å få arbeidet til å beholde formen. Men hun strikker òg, og på salgsplassen sin solgte hun diverse fine gjenstander hun hadde strikket.

Vil du komme i kontakt med Lucia Lin Yang, for eksempel for å kjøpe garn av henne, kan du nå henne med e-brev til **luciasaeth@gmail.com**. Som til alle med moderne blod i årene, kan du betale for det du måtte kjøpe, på Vipps. ■

▲ Lucia Lin Yang fra Dal solgte eget plantefarget lammegarn av villsau fra Lofoten og diverse gjenstander hun har stikket, i Pakkhuset på Jessheim.

Denne brukte Lucia Lin Yang

Kanadagullris (*Solidago canadensis*) er en flerårig høy staude som formerer seg med frø og krypende underjordiske jordstengler. Arten som er i rask spredning, særlig langs veier, jernbane og på andre arealer som ikke skjøttes regelmessig. Opprinnelig kommer kanadagullris fra Nord-Amerika, men arten har vært innført som prydblante til Europa siden 1648 og er således en av de eldste innførte prydblantene våre.» ■

▲ Fint gult garn farget i naturfarger av Lucia Lin Yang. Her har hun blant annet brukt kanadagullris.

Fra Plantevemleksikonet, NIBIO.

Kjenner du Kari Skavland?

Kari Skavland er en meget interessant vever, men dessverre ganske ukjent utenfor de innvietes krets. Norsk Kunstnerleksikon skriver om henne blant annet: Skavland «arbeider med tepper i forskjellige teknikker i store og små formater. Hun lager langflossete tepper i en blanding av vev og ryeknytting, gjerne i blussende naturfarger i et mangfold av valører. Hun vever også ren billedvev i en mer

dempet fargeskala av sort, grått og hvitt med innslag av sølv- og gulltråder. De siste årene har S. arbeidet mest med applikerte komposisjoner, hvor hun broderer med ulltråd på møbelstoffer, både i harmoniske fargekombinasjoner og sterkere klanger, f.eks. i sort og rødt som i hennes parafraaser over norske bunader. Gjennomgangsmotiver i S.' arbeider er trær, fugler og langstrakte kvinneskikkelser. Motivene behandles enten stilisert figurativt med rik detaljbehandling eller abstrahert i enhetlige fargevalører. S.' tepper utmerker seg ved en gjennomført dyktig håndverksmessig utførelse.»

Kari Skavland var gift med Per Mowinckel Skavlan og er bosatt i Oalo. Hun er utdannet som vver ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole, Oslo 1953 til 1957 og i bildevev et halvt år ved Statens kvinnelige industriskole, Oslo,. Hun har hatt reiser og opphold i Europa og USA og er kjent fra utsmykninger og verk i mangfldige offentlige samlinger som for eksempel Veggtepper, og vev ved Jordan A/S, Oslo (1960-årene), ved Tyin Hotell (1960-årene), Falconbridge, Kristiansand (1970).

Park Hotell, Drammen (1975),

Sparebanken Oslo Akershus, hovedkontor , Oslo (1979).

Veggtepper og applikasjonsbroderi ved Müllerhotell Norway og mangfoldige andre sted. Kolbotn (1970). Sist er hun representert ved Utenriksdepartementet, Oslo.

Sjøl trekker Skavland fram tekstilkunstneren **Thorvald Moseid** som en sterk inspirator. Selv har Kari Skavlan et sterkt ønske om å glede mennesker omkring seg med sine billedtepper – slik de gamle rosemalerne forgyllt hverdagen i sin samtid.

Kari Skavlan har et sterkt ønske om å glede mennesker omkring seg med sine bildetepper – slik de gamle rosemalerne forgyllt hverdagen i sin samtid. Hennes mest kjente arbeid, billedteppet «Et streif av lys» henger som et eksempel på dette i resepsjonen på Diakonhjemmet Sykehus i Oslo, og har med sin sterke symbolikk betydd mye for mange mennesker i

Kilder:

Galleri Arctandria

http://www.galleriarctandria.no/?page_id=415

Norsk kunstnerleksikon

https://nkl.snl.no/Kari_Skavlan

Julesalg i Eidsvoll

Tidlig i desember i fjor arrangerte Eidsvoll Husflidslag igjen salg av husflid i lagets senter i Badebakken 46 i Eidsvoll. Her kunne en kjøpe tresløydting, strikkete ting og ikke minst vevnader — alt sammen av høyeste kvalitet.

Nedenfor ser du bilde fra salget.

▲ Ulikte vakre vevnader utstilt på salget.

▲ Samme vevnad som på utstillinga på bildet til venstre.

Vakkert vevd teppe for salg på veggen, over andre salgsvarer på bordet under. Juletreet var ikke for salg?

▲ Eidsvoll Husflidslag har flere store vever og flere små . Her er en av de store og på veggen bak flere små utstilt på kafeen.